

# Donald Trump JE SKVĚLÝ KLIENT!

*napsal* JAKUB ČERVENKA *foto* ARCHIV CASPARA GRAUBALLA



Jedním z nejsledovanějších golfových projektů posledních let je The Trump International Links. Investorem, jak již sám název projektu napovídá, je pan Donald Trump, neméně známé je i jméno švédského architekta: Caspar Grauballe. Právě v mlhavých podzimních dnech, kdy jsme s Casparem připravovali rozhovor, se projekt se vsí slávou představoval doslova celému světu. Jsem velmi potěšen, že Caspar přijal mé pozvání a poskytl ForGolfu rozhovor. Točit se ale nebudeme jen okolo Trumpova projektu.



Golfové hřiště Elisefarm, pohled do greenu jamky číslo 7

***Caspere, jak to začalo s vámi a golfovým designem? Co bylo tím momentem a impulzem, kdy jste se rozhodl, že musíte být golfovým architektem?***

Golf jsem začal hrát v deseti letech, většinou v létě a s rodiči. Teprve kolem osmnácti let jsem se opravdu rozhodl golfu věnovat a začal jsem seriózně a intenzivně trénovat. Dosahoval jsem dobrých výsledků, které mi otevřely dveře k reprezentaci mého domovského golfového klubu a také k účasti v individuálních národních turnajích. Podařilo se mi dokonce kvalifikovat do třetí profesionální švédské ligy. A právě v tomto období jsem se pevně rozhodl, že chci pracovat v golfovém odvětví. I když mi bylo jasné, že na kariéru golfového profesionála to nevyπάdá. Vždy mě velmi zajímala architektura a design, proto jsem, snad právě ovlivněn vnitřní touhou najít si dobré zaměstnání, ve kterém bych skloubil studium a sport, začal studovat krajinnou architekturu.

***Od školy k pozici renomovaného golfového architekta je nicméně dlouhá cesta. Potkávalo vás na ní štěstí?***

Hrál jsem jednou golf se známým otce, který se znal s několika golfovými architekty. Jedním

z nich byl i Martin Hawtree, kterému jsem byl tímto známým představen. K Martinovi jsem nastoupil jako student po dokončení bakalářského studia a nakonec jsem u něj pracoval skvělých deset let.

***Jaké bylo první hřiště, které jste projektoval a pro koho?***

Začátky u Martina Hawtreeho byly ve zname-ní mnoha malých projektů, zejména redesignů existujících hřišť. Mou první osmnáctkou, na které jsem měl coby hlavní projektant také autorský dozor v průběhu výstavby, byla Elisefarm ve Švédsku. Nemohl jsem si přát lepší první projekt! Jednak jsem si ověřil v praxi své projekční dovednosti, techniku zpracování dokumentace, dále jsem si tu vyzkoušel, že v realu stavba opravdu funguje. Ale také osobní rovina projektu byla podstatná. Vlastníci byli manželé ze Švédska, velmi mi věřili a podporovali mou vizi. Nakonec hřiště stavěla místní malá firmička a já jsem strávil mnoho a mnoho hodin přímým řízením budování každého detailu. Hřiště se mi velmi povedlo. Dokonce získalo hodnocení v top 10 švédských hřišť podle lokálního Golf Digestu. Jak to většinou bývá s prvními projekty, stále patří mezi mé nejoblíbenější.

O to víc, že jsme se s investory stali rodinnými přáteli.

***Caspere, pracoval jste pro známé architektonické studio Hawtree golf Design. V této kanceláři jste byl hlavním projektantem možná nejslavnějšího projektu, jaký kdy dělala, tedy Trump International Linksu. Pojďme se trochu zastavit u projektu pana Trumpa.***

Prvořadě bych se rád zmínil, že Martin byl skvělý rádce a učitel! V mnoha ohledech byl zcela určující pro mé pochopení golfové architektury. Právě tak úzká spolupráce s Martinem Hawtreeem na projektu Trump International Golf Linksu byla skvělou školou a zároveň úžasnou zábavou. Možná také proto, že tento projekt byl zatím mediálně nejsledovanější z těch, na kterých jsem pracoval. Pan Trump vybral opravdu skvělý kus země. Byla to zdaleka nejlepší lokalita, na které jsem měl možnost pracovat, ale také, a právě proto, tolik sledovaná a komplikovaná. Jsem velmi rád, že jsem byl nedílnou součástí realizačního týmu.

***Nebylo jistě jednoduché vyhrát výběrové řízení. Co myslíte, že bylo ve vaší vizi to rozhodující, proč jste byli vybráni? A podařilo se vám tuto vizi naplnit a dodržet?***



Caspar Grauballe a Donald Trump v průběhu výstavby The Trump international Links

Možná je to málo uvěřitelné, ale pro tento projekt nebylo vyhlášeno žádné výběrové řízení. Prostě jsme byli přímo osloveni Donaldem Trumpem. Možná za tím stojí fakt, že Hawtree Ltd. má bohatou zkušenost s výstavbou klasických linksů v Británii a Irsku, a také se účastnil mnoha redesignů a úprav na The Open Championship hřištích, jako například Royal Birkdale nebo Muirfield. Donald Trump se jednoduše zeptal Petera Dawsona z R & A, koho by si on sám vybral, kdyby měl takovou příležitost, a on okamžitě odpověděl Hawtree Ltd.

#### **Takže jste hřiště navrhovali od A do Z?**

Díky tomuto skvělému a jak se posléze ukázalo i zásadnímu doporučení jsme byli najati jako odborní konzultanti k americkému golfovému architektovi, který připravil několik vstupních studií. Nicméně to netrvalo dlouho a převzali jsme kontrolu nad celým projektem a de facto jsme se stali projektanty. Takže jsme připravili vlastní layout, který vycházel z principu zachování a využití existujícího terénu a jeho bohaté modelace v co největší možné míře. Prostě jsme chtěli zachovat tuto nádhernou, Bohem stvořenou a člověkem nedotčenou krajinu s co možná nejmenším zásahem. Lokalita byla tak

různorodá, že téměř každá jamka měla nekonečný počet možností vytvořit něco fantastického.

#### **Jaká byla spolupráce s Donaldem Trumpem? Jak moc do projektu vstupoval on sám a kolik času se mu mohl věnovat?**

Pan Trump je vášnivý golfista. To je také hlavní a snad i jediný důvod, proč chtěl mít vlastní hřiště. Jen na okraj musím konstatovat, že hraje velmi solidní a stabilní golf, několikrát týdně je na hřišti a má HCP 4! V průběhu výstavby přiletěl do Skotska každé tři až čtyři měsíce vždy na několik dní. Byly to velmi intenzivně strávené dny, potkávali jsme se na stavbě, sám se zajímal a diskutoval o mnoha detailech designu. Často jsme se na některá místa vraceli i několikrát a probírali různé varianty a možnosti, jak pokračovat. Nemohu si ani v nejmenším stěžovat, pan Trump byl opravdu skvělý klient. Naslouchal našim myšlenkám a návrhům, pro které jsme měli naprosto volné ruce. A jako skvělý investor byl také velmi starostlivý, abychom vždy měli vše, co potřebujeme k tomu, abychom mu postavili to nejlepší hřiště.

#### **Jak dlouho trvala příprava projektu? Povolení, projekt a jak dlouho sama výstavba?**

Projektová příprava trvala čtyři až pět let. Mnoho času jsme ztratili nekonečnými debatami o hřišti s místní samosprávou. Následujících několik let jsme pracovali na velmi detailní projektové dokumentaci pro územní řízení. My jsme si společně s klientem vzali za cíl zasáhnout do krajiny, co nejméně to bude potřeba, a současně

využít z existující modelace terénu maximum. Sama výstavba pak trvala trochu déle než jeden rok. To jsem býval na staveništi zpravidla tři dny v týdnu. Ten čas, intenzivně strávený přímo na místě s dodavatelem, mi umožnil zajistit, aby design opravdu padl jako ušitý na míru. Použili jsme velmi starý, ale zato osvědčený způsob designování golfové jamky, vytyčování přímo v terénu. Detailní projekt, tedy konečné tvarování, jsem řešil až v průběhu výstavby. Měl jsem sice projektovou dokumentaci, ale až práce s terénem umožnila usadit jednotlivé jamky včetně nejmenších detailů do dané krajiny tak, že výsledný dojem je takový, jako by hřiště bylo staré desítky let.

#### **S dodavateli problémy nebyly?**

Velký podíl na úspěchu celého projektu má opravdu výtečný dodavatel stavebních prací, společnost SOL Golf Construction. SOL je velká firma, která disponuje mnoha skvělými, ale také průměrnými, lidmi. Ovšem na Trump International Linksu pracovali po celou dobu jen ti nejlepší z nejlepších. K dispozici jsme měli vždy tři až pět hlavních shaperů, kteří pracovali současně na několika místech najednou. To umožnilo nejen naprosto úžasnou a dokonale odvedenou profesionální práci, ale také rekordně krátké časy, což je pro budování golfového hřiště klíčové.

**Jaká byla v tomto případě vaše filozofie projektování? Co je to prvotní, základní, co sledujete?**  
Odpověď není jednoduchá a hlavně jednoduše popsateľná. Myslím, že tím hlavním, na co se při

celém procesu projektu soustřeďuji, je vytvořit prostředí pro maximální golfový zážitek. V lokalitě, která sama od sebe nabízí tolik dramatických momentů, bylo mým cílem vést hráče, řekl bych tímto údolím golfových snů, jednoduše jamku po jamce, odkrýváje mu nové a nové pohledy a zážitky pěkně jeden po druhém. Právě tímto záměrným a promyšleným dávkováním vybraných pohledů nabízených z různých koutů hřiště, jsem hráčům připravoval jakoby malá zjevení, odhalení. Jedním z takových koutů – a mým z nejoblíbenějších – je třetí green, par 3, kde se hráči, jakmile dojde na green, otevře pohled na nádhernou pláž, o které předem neměl ani tušení a na které jakoby sám green leží.

### **Ale do terénu jste přece jen trochu zasáhnout museli?**

Základní, tedy myslím konečný, finální layout, podle kterého je hřiště postavené, vzešel z velmi systematického a detailního studia lokality na jedné straně a spojením dramatických tvarů vytvořených písečnými dunami na straně druhé. Chtěli jsme zkrátit přechody mezi greenem a odpalištěm následující jamky u všech jamek na minimum, protože hřiště je striktně „walking only“. Nabízí mnoho velkých výškových změn, protože písečné duny jsou opravdu velmi vysoké. Proto jsme věnovali mnoho hodin hledání optimální varianty trasování, abychom nejen zkrátili přechody, ale také zmenšili výškové přechody mezi greeny a odpališti. Využili jsme přechody k mentálnímu odpočinku pro hráče.

### **Někteří golfovní architekti trvají na přípravě velmi detailní projektové dokumentace, zejména ti z Německa. Následně bazírují na věrném dodržení všech detailů od dodavatelů. Existuje i jiná cesta? Jak to máte vy?**

Ano, vím, že je mnoho golfových architektů, kteří produkují velké množství různých projektových výkresů v nejmenších detailech a kteří je následně i v nejmenších detailech vyžadují dodržet v průběhu výstavby. Já jsem osobně dospěl do stadia, kdy tento způsob práce považuji za zcela nepraktický, protože je zde tolik různých vlivů, aspektů a věcí, které jednoduše nelze předvídat, natož pak do projektu zakomponovat. Projektová dokumentace je pro mne základem, z něhož vycházím při tvoření hřiště přímo v lokalitě společně s dodavatelem a shapery. Tímto způsobem jsem schopen vytvořit hřiště, které dokonale padne do krajiny, skvěle sedí s okolím. Musím se přiznat, že právě tento proces adaptace projektu do krajiny je pro mne tím největším zážitkem, tím, co mě na práci golfového architekta nejvíc imponuje a naplňuje. Většinou používám řeč rukou, krátké vizuální signály a krátké dialogy. Ono totiž, když jste na stavbě a stavbu si po



The Trump international Links, jamka číslo 6

autorské stránce vedete, není nutné se zaštiťovat projektovou dokumentací. Toto je cesta, kterou jsem schopen pokaždé dosáhnout zcela unikátního golfového hřiště.

### **Jaká je vaše nejsilnější vzpomínka na práci na projektu The Trump International Links?**

Vzpomínám si, že jsme jednou byli na stavbě kontaktováni skupinou golfových novinářů, kteří přijeli na stavbu zdokumentovat průběh výstavby. Říkali, že jsou takřka připraveni napsat, že výstavba probíhá velmi uboze a špatně, protože od zahájení nevidí žádný velký rozdíl v lokalitě. Ve skutečnosti jsme v té chvíli měli dokončeno tvarování prvních devíti jamek, a zahájili jsme práce na druhé devítce. Byla to pro mne pravděpodobně největší lichočka a poklona, kterou jsem si mohl přát. Naše snaha infiltrovat hřiště do existující krajiny prostě a jednoduše fungovala.

### **A největší komplikace, které takovou stavbu provázely?**

Největším problémem byl vítr. Stavět hřiště na písku na severním pobřeží byla opravdu výzva. Jedna z bouří, která nás zasáhla, byla oprav-

du enormní a masivní a způsobila velké eroze a splavy písků. V ten den nám vítr odnesl písek z budovaného approache jednoho z greenů tak, že approach se snížil o metr a tři metry vysoká duna prostě zmizela.

### **V současné době jste založil svou vlastní kancelář. Co je výhodou a co naopak nevýhodou mezi prací na „vlastní triko“ a zaměstnáním u jedné z nejslavnějších kanceláří světa golfové architektury? Co vás vedlo k takovému rozhodnutí?**

Mnoho důvodů. Jednak měla kancelář Hawtree Ltd. velmi málo zakázek, a tak jsem si řekl, že právě to je ta chvíle, kdy si mohu zkusit, jestli to všechno, co jsem se za ta léta naučil společně s vlastní představou vedení společnosti, může fungovat a být úspěšné. Jsem přesvědčen, že mám co nabídnout jak existujícím hřištím, tak i novým projektům. Stejně tak mi to umožní, pokud budu pracovat sám na sebe, věnovat projektu tolik času, kolik bude potřeba a kolik uznám za vhodné. Mým cílem je stavět hřiště v nejvyšší možné kvalitě a to někdy vyžaduje věnovat projektu i trochu času nad nasmlouvaný objem. Výhodou práce pro známou kancelář, jako je Hawtree Ltd., je samozřejmě zejména možnost



sáhnout si na skvělé projekty. Je také jednodušší uspět ve výběrových řízeních. Nicméně v několika posledních letech se objevilo několik skvělých nových mladých architektů, kteří si otevřeli své vlastní kanceláře a dokázali postavit mnoho úspěšných projektů. V dnešní době, kdy je možné prakticky nepřerušovaně skrze moderní média sdílet informace, je pro golfového architekta mnohem snazší upoutat na sebe pozornost.

#### ***Vraťme se ještě krátce ke golfovým hřištím. Které k vašemu srdci přirostlo nejvíce?***

Miluji linky! Linky svým charakterem nabízejí podle mého názoru nekonečnou řadu možností, jak kterou jamku hrát. Dalším důvodem, proč je mám tolik rád, je jejich charakteristická písčitá zemina, kvůli které se nemusím jako golfový architekt omezovat tvarováním a spádováním terénu z důvodu povrchového odtoku vody tak jako u hřišť na těžkých zeminách. Je mi jasné, že takové příležitosti přicházejí jen velmi zřídka, ale právě díky zkušenostem z předcházejících prací na linkách mám mnoho inspirace.

***Ve vašem portfoliu jsou také redesigny existujících hřišť. Zastavme se tedy krátce u rozdílu***

#### ***mezi projektováním nových hřišť, tak řečeno „na zelené louce“, a redesignem hřišť existujících. Jaký je v této práci pro vás rozdíl?***

Z určitého pohledu je mnohem snazší postavit nové hřiště než práce na těch existujících, protože nejste svazováni podmínkou, aby nové úpravy korespondovaly s celkovým designem hotového hřiště. Je zde ještě jeden velmi podstatný aspekt práce na existujícím hřišti a to je opravdu dobře pochopit, co si členové klubu nebo majitel klubu přejí, aby se na jejich hřišti změnilo. Je běžné, že projekt v takovém případě trvá déle než nové hřiště, protože je mnohokrát konfrontován s členy klubu. Z pohledu designu je to vždy velká výzva, dosáhnout výsledného efektu, aby provedené změny na hřišti působily, že jsou od počátku součástí celku.

#### ***Jak vidíte budoucnost rozvoje golfu? Je zde stále prostor pro nové projekty? Pro práci golfového architekta?***

Určitě ano! Jsem si naprosto jist, že prostoru pro nové projekty je hodně. Otázkou zůstává, jestli se budou stavět v zemích, kde je golf již populární, anebo tam, kde zatím svou popularitu a masivní zájem široké veřejnosti nezískal. Vzpomínám si, jak jsem hrál v Karlových Varech v počátcích devadesátých let, v dobách, kdy u vás golf nebyl zdaleka tak populárním jako dnes. Ale jak vidíme, časy se mění a dnes je ve vaší zemi velká spousta nových hřišť. Jsem přesvědčen, že je ještě mnoho zemí, kde nás obdobný rozvoj golfu čeká. Musíme jen přestat současné zpomalení ekonomiky a věřit, že je dočasné. Vidím velkou příležitost v zemích, jako je Indie, kde je dobrý ekonomický růst a veřejnost, která má díky historii v oblíbené klasické anglické sporty. Současně s rozvojem nových destinací bude pokračovat úprava na existujících hřištích ruku v ruce s rozvojem sportu a jeho nácíním. Hřiště budou potřebovat vyhovět současným trendům a i do budoucna udržet krok s vývojem, a proto se budou stále průběžně upravovat. Dalším impulzem pro práci budou i nové požadavky a restriktice z pohledu ochrany přírody a krajiny.

***Caspere, děkuji vám za čas, který jste věnoval časopisu ForGolf, a dovolte mi, abych vám popřál mnoho štěstí a dobrých příležitostí. A závěrem také popřál českým golfistům, aby se v co nejbližší době naskytna Casparovi příležitost projektovat hřiště v Čechách.***